

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WSI TURZA MAŁA NA LATA 2015 -2025

Aktualizacja Planu Odnowy Miejscowości Turza Mała została przyjęta Uchwałą Zebrania Wiejskiego Sołectwa Turza Mała nr 1/2015 z dnia 29.12.2015 roku oraz zatwierdzony Uchwałą Nr XVI/107/96/2015 Rady Gminy Płońnica z dnia 30 grudnia 2015

Gmina Płońnica
13-206 Płońnica
ul. Dworcowa 52

Opracowanie:
mgr Justyna Żywicka

Spis treści

1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	3
1.1. Położenie.....	3
1.2. Historia.....	4
2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SOŁECTWA SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI	6
2.1. Struktura demograficzna	6
2.2. Zabytki	6
2.3. Pomniki przyrody.....	8
2.4. Rolnictwo	8
2.5. Przedsiębiorstwa	10
2.6. Organizacje na terenie sołectwa.....	10
3. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI.....	11
3.1. Diagnoza problemów	11
3.2. Analiza Mocnych i Słabych stron.	16
4. OCENA REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI W OKRESIE OD 30.10.2014 do 29.12.2015 r.	17
5. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W LATACH 2014- 2021	25
6. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZA CECHY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE	28

1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

1.1. Położenie

Turza Mała to jedna z 15 wsi sołectkich Gminy Płońska (południowa część woj. warmińsko-mazurskiego, powiat działdowski). Wieś położona jest w zachodniej części gminy, ok. 5 km od Płońnicy. Wieś przecinają następujące drogi powiatowe: 1286N Koty – Płońska łącząca się z drogą gminą 186015N oraz droga 186004N (Koszelewy) – Murawki – Turza Mała.

Źródło: Strona internetowa: <http://www.plosnica.pl>

Turza Mała to niewielka wieś, licząca 371 mieszkańców (stan na 12.12.2015 r. wg danych USC – Urząd Gminy w Płońnicy). Obecny charakter wsi ukształtowały uwarunkowania funkcjonalno – demograficzne, wśród których należy wyróżnić rolników prowadzących gospodarstwa rolne oraz ludność, zamieszkującą wieś, która przez wiele lat pracowała w państwowym gospodarstwie rolnym. Wieś nie należy do obszarów aktywnych gospodarczo, jej wyróżnikiem jest malownicze położenie wsi wśród wzgórz, lasów i bagien na obrzeżu Welskiego Parku Krajobrazowego, co

stwarza szczególne predyspozycje dla pełnienia funkcji rekreacyjnej. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte Uchwałą Nr XXXI/176/27/2010 Rady Gminy Płońnica z dnia 29 czerwca 2010 r. zakłada stopniowe przekształcenie miejscowości w wieś o charakterze turystyczno – rekreacyjnym studium wskazuje na konieczność inwestycji w rozwój profesjonalnej bazy turystyczno wypoczynkowej o wysokim standardzie z urządzeniem terenu wykorzystującym jego predyspozycje naturalne na funkcje czynnej rekreacji i agroturystyki.

1.2. Historia

Wieś posiada bogatą historię i tradycję. Pochodzenie nazwy wsi kojarzone jest z turem, przodkiem bydła domowego, lub z turzycą - rośliną podobną do trawy, rosnącą na podmokłych i bagiennych terenach. Nie można wykluczyć, że nazwa wsi ma związek z oddaloną od niej o kilkanaście kilometrów Turzą Wielką. Powstanie osady datuje się na XIV wiek. Pierwsza wzmianka o jej istnieniu zachowała się w aktach Rady Miasta w Działdowie z 1415 roku. W 1418 roku założono tu wieś czynszową opartą na prawie magdeburskim. W 1578 roku osada zajmowała powierzchnię 40 włók (około 720 hektarów). Podlegała wtedy nowopowstałej parafii ewangelickiej w Płońnicy. W okresie rozbiorów Polski, wieś należała do powiatu nidzickiego wchodzącego w skład prowincji Prus Wschodnich. Jej urzędowa nazwa brzmiała Klein Tauersee (z języka niemieckiego: klein - mały, taufen - Tajam, See - jezioro). W pierwszej połowie XIX wieku z 17 gospodarstw pozostały tylko 3. Było to efektem uwłaszczenia chłopów przeprowadzonego w zaborze pruskim w 1811 roku. Zbyt wysokie podatki nałożone w zamian za uzyskanie ziemi na własność nierzadko zmuszały ich do sprzedawania gospodarstw właścicielom folwarków. W połowie XIX wieku majątek w Turzy Małej należał do Friedricha von Kownatzkiego. Posiadał on wtedy znaczne dobra ziemskie. W folwarku zbudował między innymi murowany, dwukondygnacyjny dwór. Około 1870 roku powstało tu również kilka zabudowań gospodarczych, jak np. murowany z czerwonej cegły budynek gorzelni (1873 r). W latach osiemdziesiątych XIX wieku Kownatzki zbudował także okazały pałac. Został on zaprojektowany w stylu renesansu północnego (zwanego też niemieckim) charakteryzującego się przede wszystkim bogato zdobionymi wykuszami, lukarnami i wysokimi frontonami oraz stosowaniem ornamentyki cekinowej, okuciowej i rolwerkowej. Zauważalny jest tu także wpływ innych stylów, jak np. architektury angielskiej i francuskiej, zmodernizowanego neogotyku czy tzw. stylu ceglanego prostego. Autor projektu nie jest znany. Z pewną jednak dozą ostrożności, autorstwo można przypisać znanemu niemieckiemu architektowi Ottonowi March. Ku tej hipotezie między innymi skłania bardzo duże podobieństwo tej okazałej budowli do zaprojektowanego przez niego pałacu w Morawicy koło Kościana (obecne woj. wielkopolskie).

W 1905 roku majątek został sprzedany Alfredowi Oehlichowi pochodzącemu z Prus Zachodnich. Główny nacisk położył on na uprawę zboża i hodowlę bydła. Sposób prowadzenia przez niego gospodarki rolnej należał, jak na ówczesne czasy, do nowoczesnych. W 1919 roku majątek odziedziczył syn Herbert, który zalesił znaczną powierzchnię majątku. W latach 1927-1938, po przymusowej parcelacji dóbr ziemskich, jego powierzchnia obniżyła się do około 1075 hektarów, z czego połowę stanowiły lasy. Na pozyskanych z parcelacji gruntach założono gospodarstwa role, na których pobudowano drewniane zabudowania zwane popularnie poniatówkami. W czasie II wojny światowej unieważniono zarządzenie, a poniatówki rozebrano. W okresie międzywojennym w skład majątku w Turzy wchodził majątek we wsi Prętki. We wsi istniała jednoklasowa szkoła, do której w 1928 roku uczęszczało 38 uczniów. W 1928 roku we wsi mieszkało 150 katolików. W 1945 roku majątek przeszedł na rzecz skarbu państwa; później założono tu Państwowe Gospodarstwo Rolne. W jego skład wchodziły również dawne dobra ziemskie we wsi Prętki. Obecnie majątek ziemski wraz z budynkami gospodarczymi i pałacem znajduje się w rękach prywatnych.

Najbardziej okazałym zabytkiem architektury we wsi, a także jednym z najcenniejszych w Welskim Parku Krajobrazowym, jest XIX-wieczny pałac. Ta reprezentacyjna, okazała budowla stanowi jedno z wcześniejszych dzieł sztuki renesansu północnoniemieckiego na ziemiach polskich. Niewłaściwe użytkowanie oraz nieprzeprowadzanie odpowiednich remontów sprawiło jednak, że obiekt ten jest znacznie zdewastowany, zwłaszcza jego wnętrza. Między innymi w latach sześćdziesiątych zniszczone zostało zwieńczenie wieży oraz zawalił się strop nad jadalnią. Z wniosków zawartych w dokumentacji historyczno- -architektonicznej z roku 1978 wynika, że

mimo niezle zachowanej bryły, obiekt znajduje się w stanie wewnętrznej ruiny. Wnętrza zostały zdewastowane prawie doszczętnie. Ściany są silnie zawilgocone i zagrzybione. Widoczne są pęknięcia muru w narożnikach. Zniszczeniu uległo również założenie parkowe, które zachowało się szczątkowo w części zachodniej i południowej. W kompleksie leśnym, na północ w kierunku wsi Murawki, znajduje się lokalne wyniesienie Garbu Lubawskiego zwane Łysą Górą (174,3 m n.p.m.). Według legendy mają się tu zlatywać czarownice na nocne obrady. W części zachodniej, również lesistej, wśród łąk znajdują się liczne, zabagnione dziś wyrobiska pozostałe po eksploatacji torfu. Torf wydobywano tu jeszcze w latach siedemdziesiątych naszego stulecia.

Mieszkańcy wsi kultywują tradycję i historię swojej wsi. W roku 2015 odbyły się uroczyste obchody 600-lecia powstania Turzy Małej. Sołtys wsi wraz z mieszkańcami oraz działającą na terenie sołectwa organizacją pozarządową Stowarzyszenie Kamień Milowy zorganizowali festyn aby uczcić wielowiekową tradycję swojej wsi. Była też uroczystość odsłonięcia tablicy upamiętniającej oraz wręczenie statuetek dla osób zasłużonych dla wsi Turza Mała. Napis na tablicy upamiętniającej 600 – lecie wsi to wymowne słowa Jana Pawła II:

„Pozostańcie wierni doświadczeniu pokoleń, które żyły na tej ziemi z Bogiem w sercu i z modlitwą na ustach(....)“

Zachowujcie jak skarb największy to co było źródłem duchowym siły naszych ojców”.

Uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej 600- lecie wsi przez przedstawicielki najmłodszego pokolenia wsi Turza Mała: Nikolę Wiśniewską Małgorzatę Cichocką. Na zdjęciu od lewej: Pan Marek Nowakowski – Radny gminy Płońnica i sołtys wsi Turza Mała, Pan Krzysztof Groblewski – Wójt Gminy Płońnica, Nikola Wiśniewska i Małgorzata Cichocka., Pan Marian Janicki – Starosta Działdowski,, Pan Kazimierz Sosiński – Radny Powiatu Działdowskiego fot. Urząd Gminy w Płońnicy.

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SOŁECTWA SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

2.1. Struktura demograficzna

Według danych z 11 grudnia 2015 r. Turza mała liczy 371 mieszkańców.

Tabela 1. Liczba ludności sołectwa w kolejnych latach

Rok	Liczba ludności	
	Gmina Płościca	Turza Mała
2010	6 113	390
2011	6 089	384
2012	6 059	379
2013	6 025	374
2014	5 985	369
2015	5991	371

Źródło: Urząd Gminy Płościca

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności wsi Turza Mała z podziałem na K i M stan na 11.12.2015 r.

przedział wiekowy	KOBIETY	MEŻCZYŹNI
0-6	15	18
7-15	14	18
16-19	4	15
20-65	105	132
Powyżej 65	36	14
Razem:	174	197

Źródło: Baza Ewidencji Ludności (Urząd Gminy Płościca)

2.2. Zabytki

Najbardziej okazałym zabytkiem architektury we wsi, a także jednym z najcenniejszych w Welskim Parku Krajobrazowym, jest XIX-wieczny pałac. Ta reprezentacyjna, okazała budowla stanowi jedno z wcześniejszych dzieł sztuki renesansu północnoniemieckiego na ziemiach polskich. Niewłaściwe użytkowanie oraz nieprzeprowadzanie odpowiednich remontów sprawiło jednak, że obiekt ten jest znacznie zdewastowany, zwłaszcza jego wnętrza. Między innymi w latach sześćdziesiątych zniszczone zostało zwieńczenie wieży oraz zawalił się strop nad jadalnią. Z wniosków zawartych w dokumentacji historyczno-architektonicznej z roku 1978 wynika, że mimo niezłe zachowanej bryły, obiekt znajduje się w stanie wewnętrznej ruiny. Wnętrza zostały zdewastowane prawie doszczętnie. Ściany są silnie zawilgocone i zagrzybione. Widoczne są pęknięcia muru w narożnikach. Zniszczeniu uległo również założenie parkowe, które zachowało się szczątkowo w części zachodniej i południowej.

Pałac w Turzy Małej stanowi bardzo interesujący zabytek końca XIX wieku. Warto więc bardziej szczegółowo przyjrzeć się jego elewacjom i wystrojowi wnętrza. Elementami dekoracyjnymi elewacji są przede wszystkim ceglane gzymsy kordonowe i ceglane obramienia. Dekoracja ta przecina pola pokryte jasnym tynkiem. Uwagę zwraca również stolarka drzwi i okien oparta na wpływach manieryzmu niderlandzkiego. Fasada znajduje się od strony północnej. Przed wejściem głównym do budynku stoi arkadowy portyk. W jej części zachodniej znajduje się taras. Na piętrze natomiast uwagę zwraca wielkie okno balkonowe. W szczycie, nad środkowym oknem znajduje się żelazny gryf trzymający tarczę herbową oraz maszt. Nie mniej okazała jest elewacja północna. Na parterze znajduje się okazały taras z balustradą. Na piętrze uwagę przykuwa trójarkadowe okno balkonowe. Nad nim widnieje dekoracyjna półrozeta. Rozciągał się stąd piękny widok na płynącą obok rzeczkę oraz sadzawki. Na parterze znajdowały się pomieszczenia reprezentacyjne. Główny hall, do którego prowadziło główne wejście, był bogato dekorowany. Uwagę zwracała klatka schodowa ze wspierającymi

filarami, zdobiona gzymsami, opaskami oraz dekoracją ornamentalną i malarską stropu. Najbardziej okazałym pomieszczeniem był wielki salon. Używany był on wyłącznie na specjalne okazje, a spełniał funkcje sali balowej i bankietowej. Cechą charakterystyczną było to, że główne wejście do niego prowadziło z tarasu od zewnątrz budynku. Wnętrze było bardzo bogato dekorowane, a zwłaszcza bogata była dekoracja sztukatorska i malarska pokrywająca trójdzielny strop. Zdobione były również ukształtowane w formie trzech arkad ściany. Na wystrój wnętrza składała się także rzeźbiona stolarka. Na środku wisiał okazały, kryształowy żyrandol. Inne reprezentacyjne pomieszczenia znajdowały się także na parterze. Był to salon środkowy (z wielobocznym wykuszem, zdobiony boazerią) i reprezentacyjna jadalnia (z dużym kredensem, zdobiona boazerią oraz skromną sztukaterią i dekoracją malarską na stropie). Ponadto na parterze mieściły się: biuro, łazienka, garderoba, salon muzyczny, sypialnia i pokój dziedzica. Na piętrze z kolei znajdowały się: sypialnie, pokój dziecięcy, pokój do nauki oraz strych. Wysokie piwnice zajmowały następujące pomieszczenia: kuchnia, pralnia, kotłownia, spiżarnie i pokoje dla służby. Jako ciekawostkę warto podać, że na desce przy wejściu na strych zachował się napis "Tauersee bei Kosel", co oznacza "Turza Mała koło Koszelew".

Do czasów obecnych we wsi zachowało się kilka budynków folwarcznych o wartościach zabytkowych: dwór (z XIX w.), budynek gorzelnicy (1873 r.), kilka czworaków murowanych z czerwonej cegły, budynek mleczarni (znacznie już przebudowany po pożarze z lat siedemdziesiątych). Na skraju wsi stoi budynek szkolny murowany z dużych kamieni polnych na zaprawie gliniastej. Pierwotnie był on na rzucie kwadratu, po wojnie został rozbudowany do prostokątnego. Grubość murów pierwotnej budowli wynosi około 80 cm. W okresie międzywojennym od wschodniej strony stał tu budynek gospodarczy, również wykonany z materiału kamiennie-gliniastego. We wczesnych latach powojennych został on jednak rozebrany, a do dziś zachował się tylko rzut fundamentów. We wsi znajduje się również cmentarzysko lateńsko-rzymskie oraz cmentarz choleryczny z drugiej połowy XIX wieku, w środku którego stoi ceglana figura. Po olbrzymiej drewnianej stodole powstały jedynie 3 pagórki (na przeciw budynku szkoły). Natomiast stojąca niedaleko pałacu na znacznym wyniesieniu altana, została całkowicie rozebrana po wojnie w celu pozyskania budulca.

We wsi stał kiedyś młyn wodny. Zachował się jeszcze rzut jego fundamentów przy moście na małej rzeczce Płośniczance. W celu zwiększenia przepływu po sianokosach piętrono tu wodę, która zalewała znaczne obszary łąk w kierunku wsi Płośnica, a następnie nagromadzoną wodę użytkowano do poruszania koła młyńskiego. Młyn ten pracował sezonowo, głównie na potrzeby folwarku. Został on rozebrany lub spłonął prawdopodobnie w XIX wieku.

Rysunek 1. Zespół Pałacowo – Parkowy w Turzy Małej

Źródło: Zasoby Urzędu Gminy w Płośnicy

2.3. Pomniki przyrody

l.p.	Rodzaj pomnika	Opis pomnika		Określenie położenia	Nr rejestru
		obwód (na wysokości 1,3m)	wysokość		
1.	dąb szypułkowy	310 cm	20m	Turza Mała	25/87/77
10.	lipa drobnolistna	379cm	25m	Turza Mała	uchwała Rady Gminy w Płońnicy Nr XXII/37/2005
11.	lipa drobnolistna	514cm	20m	droga gminna Turza Mała – Koty przy oddziale 240b	uchwała Rady Gminy w Płońnicy Nr XXII/37/2005
12.	lipa drobnolistna	430cm	30m	Turza Mała	uchwała Rady Gminy w Płońnicy Nr XXII/37/2005
13.	aleja 163 drzew: kasztanowiec biały, klon jawor, klon pospolity, grab pospolity, lipa drobnolistna, olsza czarna i świerk pospolity			Turza Mała, wzdłuż drogi gminnej oznaczonej nr działek: 179 i 181	uchwała Rady Gminy w Płońnicy Nr XV/79/2008 z dnia 19 września 2008r.

2.4. Rolnictwo

Gmina Płońnica została sklasyfikowana przez Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach pod względem wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej jako obszar o średnio korzystnych warunkach do produkcji rolnej.

Wykorzystanie użytków rolnych w Turzy Małej w porównaniu z całą gminą przedstawia poniższa tabela:

Rysunek 1. Struktura użytków rolnych

	Gmina Płońnica	Niechłonin
Użytki rolne ogółem	12 276,00 ha	881,74 ha
Grunty orne	9 208,00 ha	851,55 ha
Sady	13,00 ha	-
Łąki trwałe	1 837,00 ha	49,86ha
Pastwiska	847,00 ha	179,13 ha

Źródło: Starostwo Powiatowe w Działdowie, Wydział Geodezji Zestawienie zbiorcze wg stanu na dzień 01.01.2015r.

W Turzy Małej są 38 gospodarstwa rolne, zróżnicowane pod względem wielkości. Zajmują się one przede wszystkim produkcją roślinną, hodowlą trzody chlewnej i bydła mlecznego. Znaczący udział w produkcji roślinnej mają uprawy o mniejszych wymaganiach glebowo-wodnych: żyto, mieszanki zbożowe, pszenżyto, kukurydza i ziemniaki. Bezpośredni wpływ na rodzaj upraw oprócz jakości gleb ma produkcja zwierzęca prowadzona na terenie sołectwa. Część uzyskanych plonów wykorzystywana jest jako pasze.

Rysunek 2. Struktura gospodarstw rolnych na terenie sołectwa Turza Mała

Powierzchnia	Liczba gospodarstw
do 2 ha	14
2-5 ha	9
5-7 ha	1
7-10 ha	2
10-15 ha	3
15-20 ha	0
powyżej 20 ha	9

Źródło: Urząd Gminy Płońnica

2.5. Przedsiębiorstwa

Wg danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w Turzy Małej prowadzą działalność gospodarczą następujące podmioty:

Ariel Lempek

Przedsiębiorca: [Ariel Lempek](#)

NIP: **5711646153** , REGON: **281605998**

ITSolutions Karol Wieczeżycki

Przedsiębiorca: Karol Wieczeżycki

NIP: 5711656281 , REGON: 281423872

Kazimierz Gutowski WYNAJEM USŁUGI DORADZTWO

Przedsiębiorca: Kazimierz Gutowski

NIP: 5711278844 , REGON: 281530540

Marcin Bojarowski - MEBLE NA WYMIAR

Przedsiębiorca: Marcin Bojarowski

NIP: 5711593439 , REGON: 281418664

MATEUSZ CICHOCKI OPTIMA USŁUGI OGÓLNOBUDOWLANE

Przedsiębiorca: Mateusz Cichocki

NIP: 5711625091 , REGON: 281484833

SKLEP SPOŻYWCZO-PRZEMYSŁOWY ANDRZEJ JADANOWSKI

Przedsiębiorca: ANDRZEJ JADANOWSKI

NIP: 5711461318 , REGON: 130364595

Zdzisław Grochowski- Zakład Usługowo-Handlowy ZUH

Przedsiębiorca: Zdzisław Grochowski

NIP: 5711393137 , REGON: 519581311

2.6. Organizacje na terenie sołectwa

Na uwagę zasługuje fakt, że na terenie wsi Turza Mała od 2011 r. funkcjonuje Stowarzyszenie Kamień Milowy

Celem Stowarzyszenia jest: wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi, w szczególności wsi Turza Mała i gminy Płońnica oraz poprawa warunków życia, integracja i aktywizacja mieszkańców wsi, przeciwdziałanie bezradności, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, a także wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym.

Rysunek 3. Członkowie Stowarzyszenia Kamień Miłowy w Turzy Małe Dożynki Gminne 2014 r.

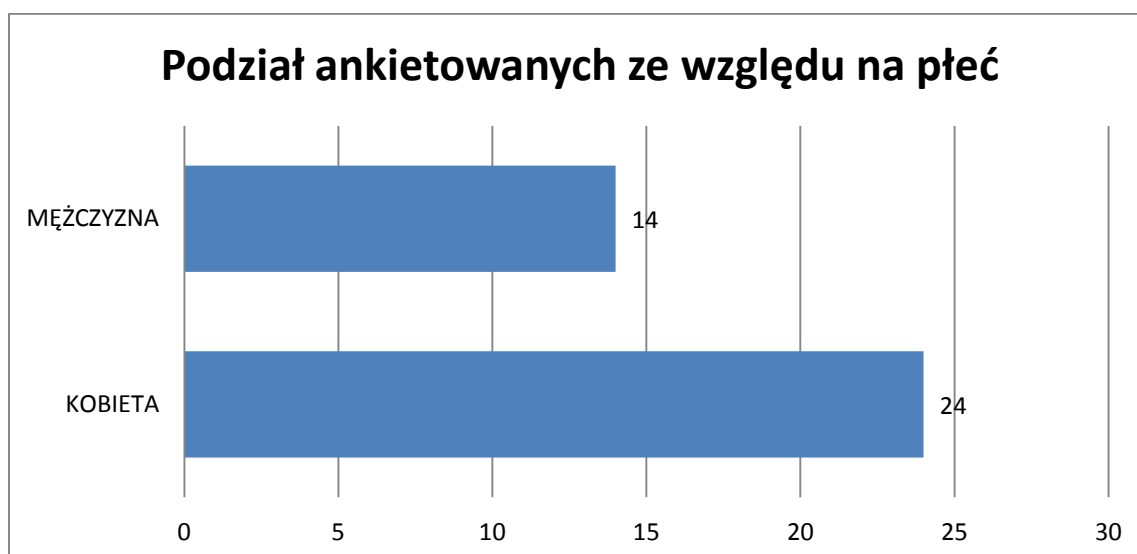
Źródło: Zasoby Urzędu Gminy Płońnica

3. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI

3.1. Diagnoza problemów

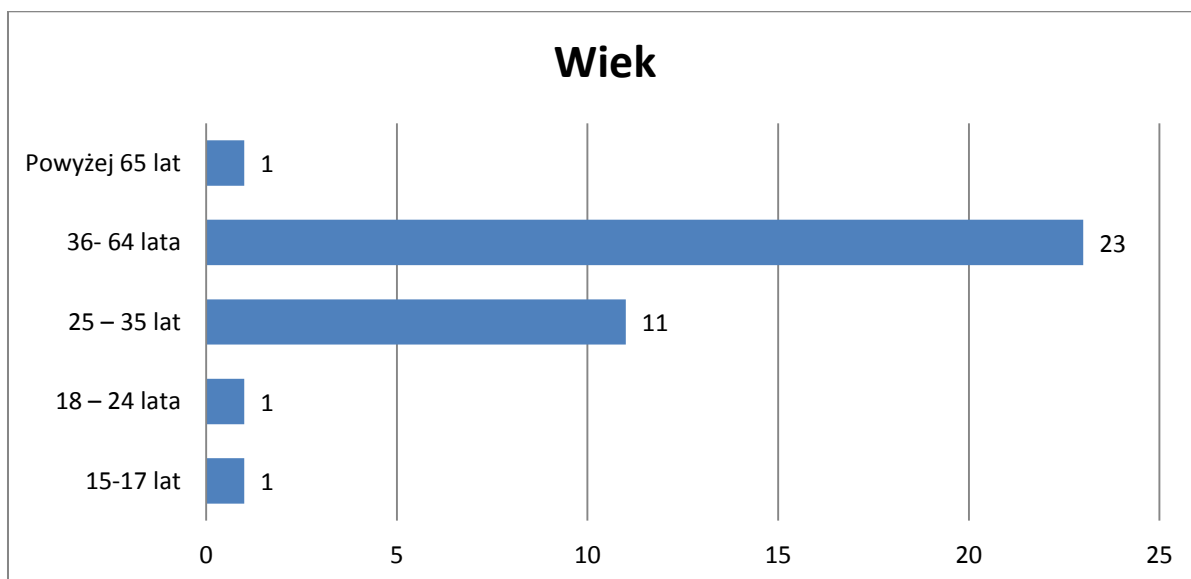
Na etapie opracowywania Planu Odnowy Miejscowości przeprowadzone zostało przez Grupę Odnowy Wsi badanie ankietowe, które miało na celu umożliwienie mieszkańcom wypowiedzi na temat problemów wsi oraz tego co jest jej mocną stroną, a także sposobów rozwiązywania problemów. Z 60 ankiet mieszkańcy wypełnili 38 ankiet.

Rysunek 4. Podział ankietowanych ze względu na płeć

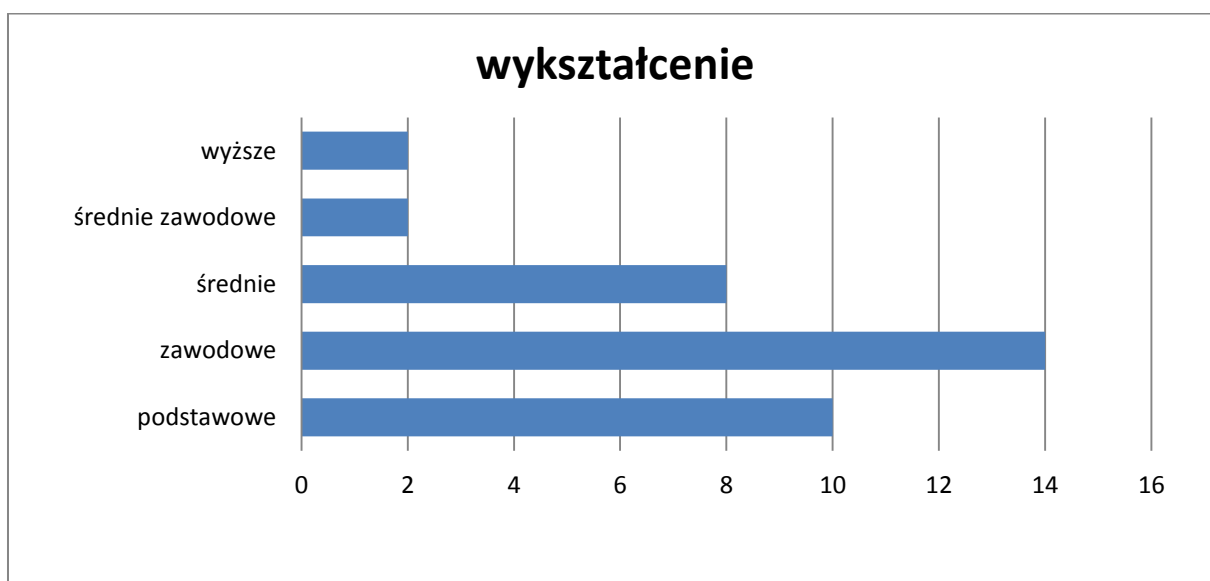
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Rysunek 5. Podział ankietowanych wg struktury wiekowej

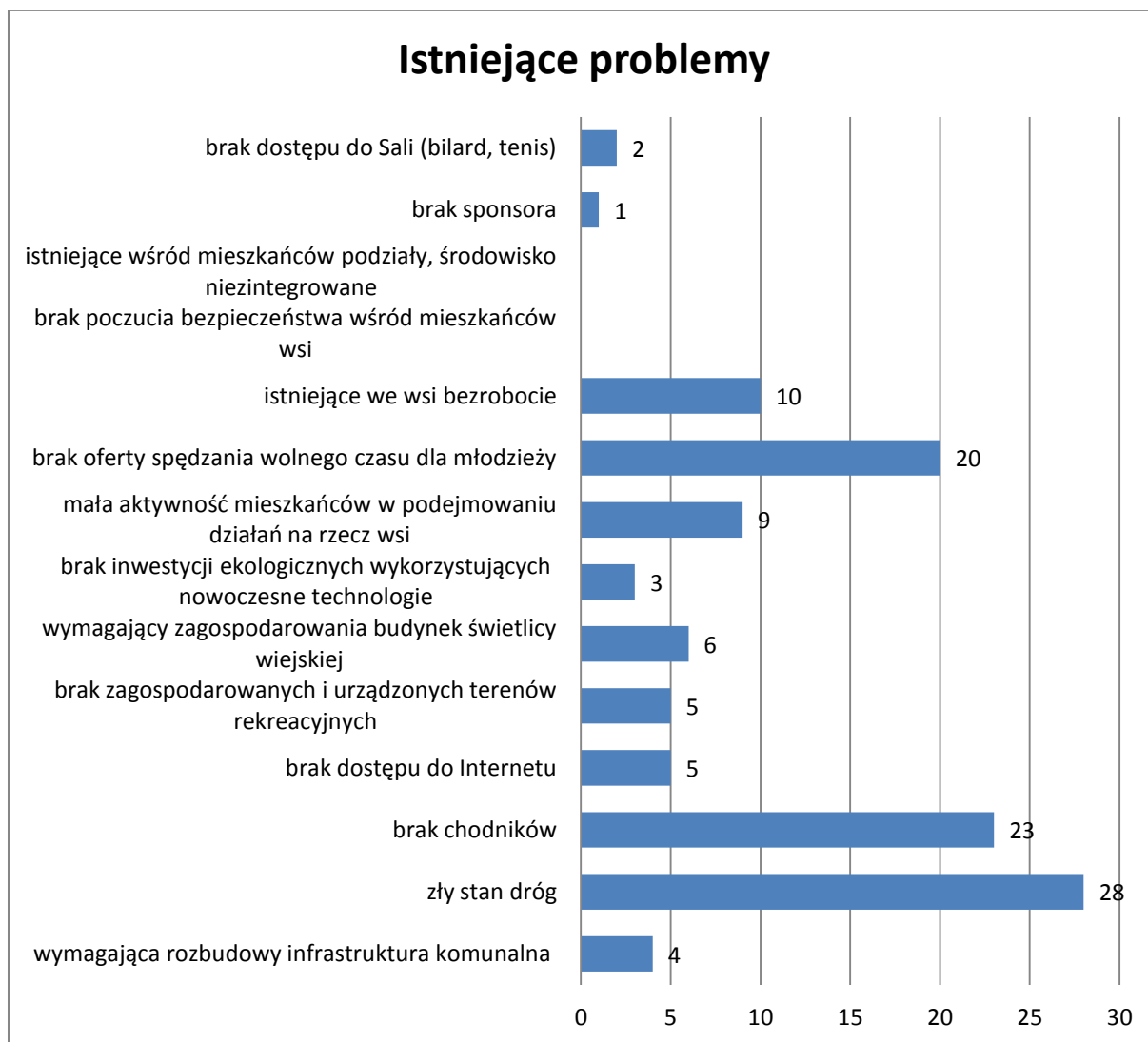
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Rysunek 6. Podział ankietowanych wg wykształcenia

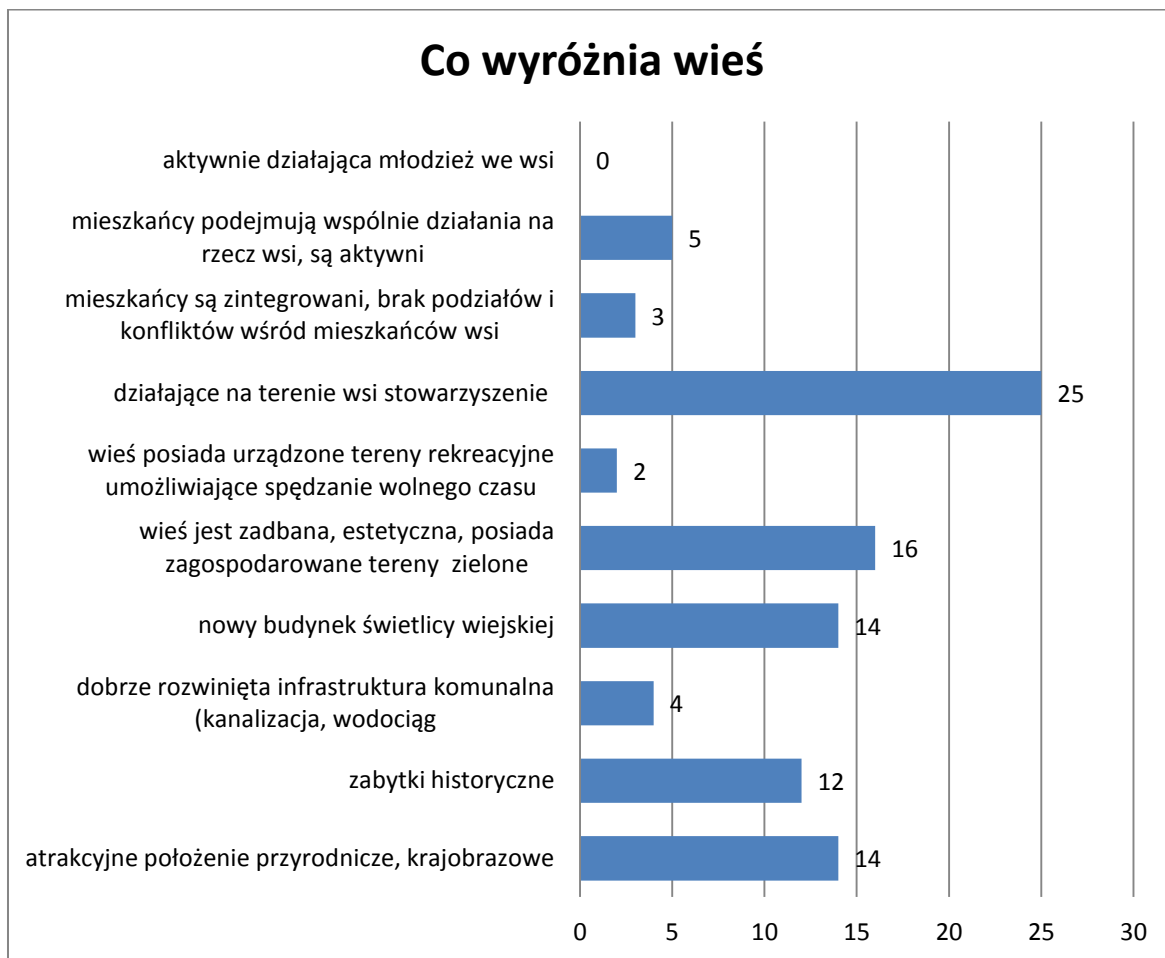
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Rysunek 7. Diagnoza problemów

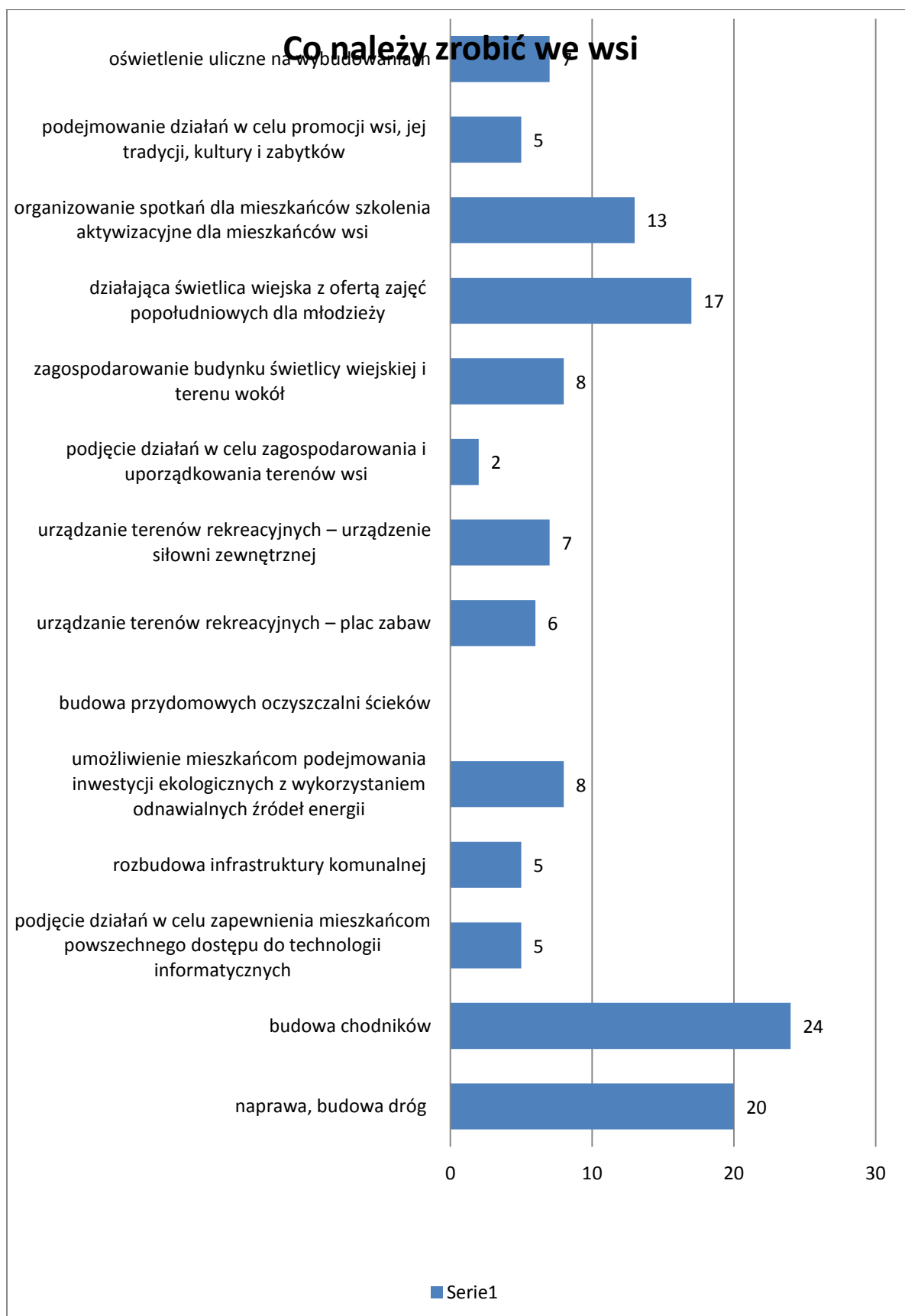
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Rysunek 8. Mocne strony

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Rysunek 9. Wskazane sposoby rozwiązania problemów

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

3.2. Analiza Mocnych i Słabych stron.

Tabela 3. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<p>1. Środowisko przyrodnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bardzo atrakcyjne położenie krajobrazowo - przyrodnicze ➤ czyste powietrze <p>2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dobrze rozwinięta sieć wodociągowa i kanalizacyjna ➤ nowo wybudowany budynek świetlicy wiejskiej i zagospodarowany teren wokół świetlicy ➤ istniejące zagospodarowane tereny zielone i rekreacyjne, ➤ duża populacja mieszkańców w wieku produkcyjnym w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców wsi, <p>3. Sytuacja społeczna, kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dobra współpraca części mieszkańców z Radą Sołecką i Urzędem Gminy, zaangażowanie mieszkańców (zwłaszcza młodzieży) w życie wsi ➤ aktywnie działający Lider i Grupa Odnowy Wsi, ➤ istniejące i czynnie działające Stowarzyszenie, ➤ mieszkańcy dbający o estetykę własnych posesji oraz estetykę wsi, ➤ kultywowanie historii i tradycji wsi 	<p>1. Środowisko przyrodnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ niewielkie wykorzystanie walorów przyrodniczych i turystycznych wsi , <p>2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ brak sieci kanalizacji gazowej ➤ bardzo zły stan techniczny infrastruktury drogowej: brak chodników, oświetlenia ulicznego, zły stan techniczny dróg. ➤ brak inwestycji ekologicznych ➤ brak całkowitego zagospodarowania nowego budynku świetlicy wiejskiej i terenu wokół świetlicy ➤ istniejące niezagospodarowane tereny zielone i rekreacyjne ➤ istniejące bezrobocie <p>3. Sytuacja społeczna, kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ niska skłonność do integracji i zaangażowania się w działania na rzecz rozwoju wsi części społeczności ➤ brak oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży,
Szanse	Zagrożenia
<p>1. Środowisko przyrodnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wykorzystanie naturalnych zasobów oraz mody na ekologicznie zdrową żywność (prowadzenie ekologicznych gospodarstw agroturystycznych na produkcję zdrowej żywności wysokiej jakości i rozwój turystyki) <p>2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, ze strony rządu i władz wojewódzkich ➤ samozatrudnienie ➤ zwiększanie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych (w tym na infrastrukturę), pochodzących z Unii Europejskiej <p>3. Sytuacja społeczna, kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwój kapitału społecznego wsi ➤ wspieranie i rozwój inicjatyw oraz wydarzeń 	<p>1. Środowisko przyrodnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ brak podjęcia inicjatyw ekologicznych przez mieszkańców mimo stworzenia odpowiednich instrumentów finansowania <p>2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ utrzymywanie się wysokiego poziomu bezrobocia ➤ dalsze wyludnianie się wsi ➤ niewystarczające fundusze na realizację inwestycji infrastrukturalnych i programów rozwojowych <p>3. Sytuacja społeczna, kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ brak możliwości finansowych na właściwe zagospodarowanie terenów i obiektów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczności ➤ niepowodzenie programów aktywizacyjnych ➤ wypalenie lidera, ➤ brak instrumentów wsparcia dla Stowarzyszenia

kulturalnych, związanych z miejscowymi obyczajami i tradycjami	zaprzeszanie działalności
--	---------------------------

4. OCENA REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI W OKRESIE OD 30.10.2014 do 29.12.2015 r.

Kierunki rozwoju wsi Turza Mała i stan realizacji zadań określony w Planie Odnowy Miejscowości z 2014 r. został w grudniu poddany ocenie przez mieszkańców wsi Turza Mała na zebraniu wiejskim w dniu 29.12.2015 r. Ustalono następujący stan realizacji określonych w harmonogramie planowanych działań do realizacji w latach 2014-2025.

Zagospodarowanie brzegu rzeki Płośniczanki.

Zadanie zostało zrealizowane do końca listopada 2014 r. W ramach realizacji zagospodarowania brzegu rzeki Płośniczanki na działkach nr 89/1 i 89/2 obręb Turza Mała zrealizowano przedsięwzięcie, w rezultacie którego powstał 1 urządzony teren zielony położony wzdłuż brzegu rzeki Płośniczanki, w centrum wsi Turza Mała. Teren został zagospodarowany w zakresie:

- a) wykonano schody z kostki brukowej na odcinku długości 7 m, łączące strome zejście nad brzeg rzeki Płośniczanki. We wniosku o dofinansowanie Beneficjent zawarł jednostkę miary jako komplet. Na komplet złożyły się materiały budowlane do ułożenia schodów oraz koszt wykonania tych schodów (koszt robocizny) w następującym zakresie: obrzeże szare betonowe wym. 6x29x75 cm – 17szt, (obrzeże betonowe 8x30x100 cm – 30 szt., kostka brukowa szara 18 m², koszt transportu dostawy materiałów + koszt zakupu cementu, koszt robocizny wykonania schodów,
- b) wykonano ścieżki z kostki brukowej wraz z obrzeżami, które stanowią promenadę nad rzeką łączącą wykonane schody z istniejącym już mostkiem drewnianym. Długość zbudowanej ścieżki - 25 mb,
- c) wydzielono miejsca rekreacyjne pod elementy małej architektury - wyłożono kostką betonową dwa chodniki o wym 4mx4m – łącznie 16 m² na których zostały ustawione 2 ławkostoły, zakupione w ramach realizacji przedsięwzięcia,
- d) wykonano dwa klomby o powierzchni 12 m² każdy z palisady księżycowej,
- e) zakupiono i posadzono rośliny wieloletnie na klombach w postaci drzew i krzewów ozdobnych oraz kwitnących bylin wieloletnich,
- f) zakupiono i ustawiono lampy solarne wzdłuż wykonanej ścieżki.

Przedsięwzięcie stanowiło oddolną inicjatywę społeczną mieszkańców wsi Turza. Mieszkańcy wsi Turza Mała aktywnie uczestniczyli na wszystkich etapach realizacji projektu, zarówno na etapie opracowywania planu odnowy miejscowości, konsultacji społecznych w formie wypełniania i opracowywania ankiet oraz samej realizacji przedsięwzięcia Zagospodarowanie brzegu rzeki Płośniczanki. 10 mieszkańców aktywnie uczestniczyło w realizacji przedsięwzięcia poprzez wniesienie wkładu w formie pracy własnej. Realizacja przedsięwzięcia wspólnie przez mieszkańców zintegrowała ich do zespołowego podejmowania działań na rzecz rozwoju własnej wsi. Zrealizowana inicjatywa w ramach projektu zaktywizowała mieszkańców, stanowi przykład i zachętę dla mieszkańców do podejmowania w przyszłości kolejnych inicjatyw na rzecz rozwoju swojej miejscowości.

Zadanie zostało zrealizowane w ramach dofinansowania ze środków Samorządu Województwa Warmińsko – Mazurskiego zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie złożonym

przez Gminę Płońnica w ramach konkursu „Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla” w 2014. Wartość projektu 14 286,00 zł z czego 10 000,00 stanowi dofinansowanie. Pozostała kwota w wysokości 4 286,00 zł to środki finansowe budżetu gminy Płońnica w wysokości 2 156,00 zł oraz wkład niefinansowy wniesiony w formie pracy własnej przez mieszkańców przy realizacji przedsięwzięcia w wysokości 2 136,00 zł .

Zagospodarowanie brzegu rzeki Płońniczanki. Praca mieszkańców przy realizacji projektu. Zagospodarowany teren Fot. Urząd Gminy w Płońnicy

**Wyznaczenie szlaku pieszo – rowerowego łączącego wieś Turza Mała – Murawki,
Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej,**

Budowanie partnerstwa lokalnego – szkolenia aktywizacyjne dla mieszkańców

W ramach realizacji powyżej wymienionych trzech działań został zrealizowane działania w ramach realizacji operacji na którą Gmina Płońnica otrzymała pomoc ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2014 z tzw. „Małych Projektów”. W okresie do 31 marca 2015 r. zrealizowany został projekt: **Tworzenie warunków do budowania partnerstwa na rzecz promocji i waloryzacji lokalnych zasobów gminy Płońnica**

Operacja pn. Tworzenie warunków do budowania partnerstwa na rzecz promocji i waloryzacji lokalnych zasobów gminy Płońnica polegała na podjęciu działań zmierzających do podniesienia jakości życia społeczności lokalnej gminy Płońnica leżącej w obszarze objętym LSR poprzez organizację i przeprowadzenie cyklu szkoleń dotyczących animacji, mobilizowania ludzi do działania oraz budowania partnerstwa lokalnego. Jednocześnie operacja polegała na podjęciu działań w celu rozwijania turystyki i rekreacji na terenie gminy Płońnica poprzez rozwój infrastruktury turystycznej we wsiach Turza Mała i Murawki i wyznaczenie szlaku pieszo – rowerowego łączącego te wsie. Operacja zrealizowana została do 31.03.2015 r. W ramach realizacji operacji zrealizowano następujące działania:

I. Zrealizowano cykl szkoleń w Turzy Małej w świetlicy na działce nr 480/2 obręb 13 nr budynku 10 A

1. "Ja jako animator" - szkolenie w dniu 05.03.2015 r r (8 godzin) w dniu 06.03.2015 r. (8 godzin).

2. "Mobilizowanie ludzi do działania" - szkolenie w dniu 12.03.2015 r. (8 godzin) i w dniu 13.03.2015 r. (8 godzin).

3. "Tworzenie lokalnego partnerstwa" - szkolenie w dniu 26.03.2015 r. (8 godzin) w dniu 27.03. 2015 r. (8 godzin). W szkoleniach wzięli udział mieszkańcy gminy oraz pracownicy samorządowi pracujący na terenie gminy Płońnica: działacze lokalni, liderzy społeczni, animatorzy, członkowie organizacji pozarządowych, przedstawiciele lokalnego biznesu, pracownicy samorządowi – **Łącznie przeszkolone zostały 22 osoby, ilość udzielonego wsparcia szkoleniowego 48 godzin.**

II Wyznaczony został szlak pieszo – rowerowego łączącego wsie Turza Mała i Murawki. Początek szlaku rowerowego w Turzy Małej na działce nr 480/2 obręb nr 13. Wybudowano tu infrastrukturę turystyczną poprzez utworzenie na w/w działce miejsca odpoczynku na szlaku: wybudowano wiatę biesiadną dla 8 osób z meblami oraz zbudowano grill murowany. Szlak pieszo rowerowy przebiega przez unikalne przyrodniczo i krajobrazowo tereny, wśród lasów Welskiego Parku Krajobrazowego i z Turzy Małej i wiedzie do wsi Murawki. W celu wyznaczenia szlaku pieszo – rowerowego zamontowano w gruncie znaki szlaku rowerowego krajowego:

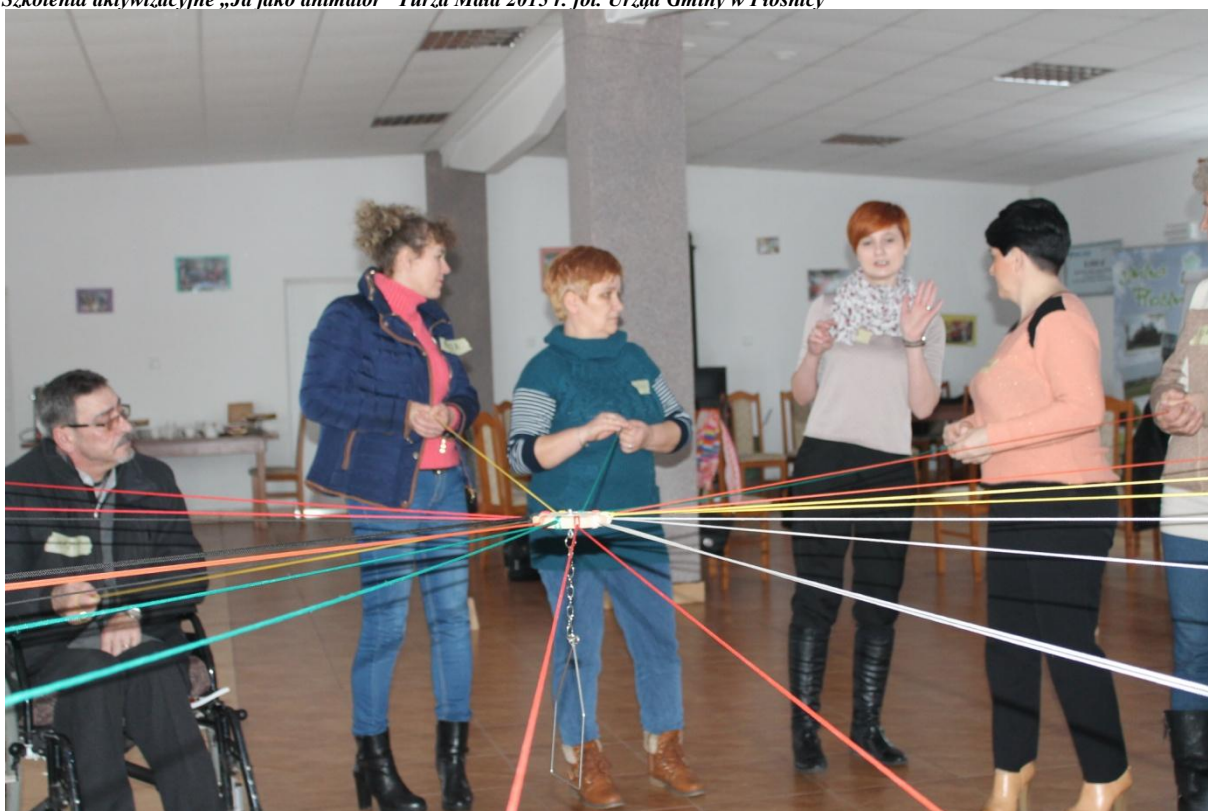
a) znak R 1a początek/koniec szlaku rowerowego – 2 znaki: 1 na działce nr 480/2 obręb 13 Turza Mała, 1 na działce nr 3241/5 obręb 6 Murawki;

b) znaki kierunkowe R1b - ilość znaków 20 szt. do oznakowania po obu stronach szlaku.

c) znaki malowane na drzewach – 100 szt. Całkowita wartość projektu to **57 802,52 zł w tym 40 523,39 pomoc PROW. Wkład własny do projektu stanowiły środki funduszu sołeckiego oraz nieodpłatna praca wniesiona przez mieszkańców przy realizacji operacji.**

Szkolenia aktywizacyjne „Ja jako animator” Turza Mała 2015 r. fot. Urząd Gminy w Płońnicy

Przebudowa dróg gminnych we wsi Turza Mała

W 2015 r. zrealizowano Przebudowę dróg gruntowych polegającą na:

1) wykonaniu nawierzchni drogi z kruszywa naturalnego z pospółki, o łącznej długości 614 m, w tym:

a) na drodze gminnej o numerze ewidencyjnym działki 147 odcinek o długości 256 m (zwany dalej odcinkiem BC) regulacją pionową studzienek kanalizacyjnych do urządzeń podziemnych,

b) na drodze gminnej o numerze ewidencyjnym działki 135 odcinek o długości 358 m (zwany dalej odcinkiem BD) regulacją pionową studzienek kanalizacyjnych do urządzeń podziemnych,

2) wykonaniu nawierzchni drogi z asfaltobetonu wraz z podbudową oraz pobocznymi z pospółki o łącznej długości 300 m na drodze gminnej o numerze ewidencyjnym działki nr 147 (zwanym dalej odcinkiem AB) wraz z ustawieniem pionowych znaków drogowych oraz regulacją pionową studzienek kanalizacyjnych do urządzeń podziemnych.

Wartość inwestycji 163 802,30 zł z czego 50% stanowi dotacja przyznana Gminie Płońnica z budżetu województwa ze środków za wyłączenie gruntów z produkcji rolnej.

Odbiór robót – przebudowana droga tzw. „głęboka” odcinek asfaltowy

Stan sprzed realizacji inwestycji „droga głęboka”

Budowa chodników we wsi Turza Mała

W roku 2015 r. dzięki wsparciu z Agencji Nieruchomości Rolnych na poziomie 100% udało wybudować się ciągi pieszo – jezdne w Turzy Małej. Zrealizowano w tym zakresie inwestycje:

a) remont osiedlowych ciągów pieszo-jezdnych na osiedlu po byłym PGR w miejscowości

Turza Mała: remont osiedlowych ciągów pieszo – jezdnych w miejscowości Turza Mała na działkach nr. 372, 498, 471, poprzez wykonanie robót pomiarowych, rozebranie płyt żelbetonowych, wywiezienie gruzu, wykonanie koryta wraz z odwiezieniem gruntu, ułożenie warstwy odcinającej z piasku, wykonanie krawężników betonowych, wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego, regulacja pionowa studzienek, ułożenie kostki betonowej. Wartość zrealizowanej inwestycji: 112 185,84 zł

b) II etap remontu osiedlowych ciągów pieszo-jezdnych na osiedlu po byłym PGR w miejscowości Turza Mała gm. Płońnica:

remont osiedlowych ciągów pieszo – jezdnych w miejscowości Turza Mała na działkach nr. 487, 483, 498, 471, 481, poprzez wykonanie robót pomiarowych, wywiezienie gruzu, wykonanie koryta wraz z odwiezieniem gruntu, ułożenie warstwy odcinającej z piasku, wykonanie krawężników betonowych, wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego, ułożenie kostki betonowej ok. 298m. Ustawienie znaków D40,D41. Wartość zrealizowanej inwestycji: 147 729,94 zł

Ciągi pieszo jezdne w trakcie remontu rok 2015 fot. Urząd Gminy w Płońscy

Zagospodarowanie przestrzeni publicznej we wsi Turza Mała

Działanie o takim tytule zostało zrealizowane w roku 2015 dzięki inicjatywie działającej na terenie wsi Grupy Odnowy Wsi. W rezultacie realizacji projektu powstał urządzony teren rekreacyjny umożliwiający mieszkańcom aktywny wypoczynek na wolnym powietrzu. W ramach realizacji zadania urządzono ścieżkę zdrowia poprzez zakup i montaż urządzeń zewnętrznych do ćwiczeń fizycznych fitness:

a) urządzenie wyciskanie siedząc podwójnie przeznaczone dla dorosłych i dzieci od 10 roku życia – urządzenie wzmacniające i rozwijające mięśnie górnej części klatki piersiowej i pleców poprawiając wydolność krążeniowo – oddechową, wpływa na kondycję i utratę tkanki tłuszczowej. Jednocześnie mogą ćwiczyć dwie osoby.

b) orbitrek pojedynczy – urządzenie przeznaczone dla dorosłych i dzieci od 10 roku życia – poprawia sprawność kończyn górnych i dolnych oraz stawów, umożliwia trening ogólnorozwojowy całego ciała poprawiający kondycję ruchową.

c) twister potrójny – urządzenie przeznaczone dla dorosłych i dzieci od 10 roku życia – ćwiczy pas i pomaga zrelaksować mięśnie pasa i pleców, poprawia ruchliwość i giętkość odcinka krzyżowego, Siłownia zewnętrzna poprawia koordynację ruchową oraz ma wpływ na ogólny stan zdrowia osoby ćwiczącej. Jednocześnie mogą ćwiczyć 3 osoby

Zadanie zostało zrealizowane w ramach dofinansowania ze środków Samorządu Województwa Warmińsko – Mazurskiego zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie złożonym przez Gminę Płońska w ramach konkursu „Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla” w 2014. Wartość projektu 14 286,00 zł z czego 10 000,00 stanowi dofinansowanie. Pozostała kwota w wysokości 4 286,00 zł to środki finansowe budżetu gminy Płońska w wysokości 3 896,00 zł oraz wkład niefinansowy wniesiony w formie pracy własnej przez mieszkańców przy realizacji przedsięwzięcia w wysokości 390,00 zł.

5. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W LATACH 2014- 2021

Tabela 4. Harmonogram planowanych działań do realizacji w latach 2014-2021 – ocena realizacji

Nazwa przedsięwzięcia	Planowany termin rozpoczęcia	Planowany termin zakończenia	Szacunkowy koszt ogółem (w zł)	Źródła finansowania		Ocena stanu realizacji w roku 2015
				Koszty kwalifikowalne		
				Budżet Gminy (%)	Środki zewnętrzne (%)	
Zagospodarowanie brzegu rzeki Płończanki	2014	2014	14 286	25%	75% budżet Samorządu Województwa Warmińsko Mazurskiego	Zrealizowane w roku 2014
Wyznaczenie szlaku pieszo – rowerowego łączącego wieś Turza Mała – Murawki	2014	2014	25 000,00	20% w tym fundusz sołecki	80% fundusze europejskie	Zrealizowane w roku 2015
Przebudowa dróg gminnych we wsi Turza Mała Etap I	2015	2015	266 627,08	25% w tym fundusz sołecki	50% dofinansowanie z dotacji budżetu województwa ze środków za wyłączenie gruntów z produkcji rolnej 25% środki z budżetu Powiatu	Zrealizowane w roku 2015

Przebudowa chodnika w odcinku o długości 175 m w drodze powiatowej nr 1286N	2015	2015	52 500,00	50%	50% środki z budżetu Powiatu działdowskiego	Zrealizowane w roku 2015
Zagospodarowanie świetlicy wiejskiej – wykonanie ogrodzenia	2015	2016	60 000,00	100% w tym fundusz sołecki	-	-
Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej	2014	2016	60 000,00	20%	80% fundusze zewnętrzne	Wykonano wiatę biesiadną z meblami, grill murywany
Zagospodarowanie budynku świetlicy wewnątrz i wyposażenie	2015	2018	200 000,00	20 %	80% fundusze zewnętrzne	-
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej	2015	2022	1 000 000,00	20%	80%	Zakup i montaż urządzeń siłowni zewnętrznej
Budowa chodników we wsi Turza Mała	2016	2020	1 500 000,00	20%	80 % fundusze zewnętrzne	Budowa ciągów pieszo - jezdnych
Rozbudowa oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	2015	2019	1 000 000,00	20%	80%	—
Prowadzenie świetlicy wiejskiej	2015	2022	70 000,00	50%	50 %	—
Budowanie partnerstwa lokalnego – szkolenia aktywizacyjne dla mieszkańców	2014	2015	9 500,00	80%	20%	Zrealizowano w roku 2014
Zagospodarowanie czasu wolnego dla młodzieży	2015	2022	100 000,00	20%	80%	-
Wsparcie i rozwój działalności statutowej Stowarzyszenia Kamień Milowy	2015	2022	60 000,00	20%	100%	-

Tabela 5. Harmonogram planowanych działań do realizacji w latach 2015-2025

Nazwa przedsięwzięcia	Planowany termin rozpoczęcia	Planowany termin zakończenia	Szacunkowy koszt ogółem (w zł)	Źródła finansowania		
				Koszty kwalifikowalne		Ocena stanu realizacji w roku 2016
				Budżet Gminy (%)	Środki zewnętrzne (%)	
Przebudowie drogi gminnej nr 186004N Turza Mała – Murawki	2016	2017	1 000 000,00	36,37%	63,63% fundusze zewnętrzne	
Przebudowa drogi (przy alei drzew)	2017	2018	150 000,00	100 % budżet gminy	-	
Odwodnienie skrzyżowania drogi „głęboka” oraz skrzyżowania przy przystanku autobusowym	2016	2016	60 000	100% budżet gminy	-	
Pozyskanie terenów od Agencji Rynku Rolnego – teren przy szkole i dawne boisko szkolne zagospodarowanie pozyskanych działek (budowa boiska wielofunkcyjnego)	2019	2020	350 000,00	70% budżet gminy	30% ministerstwo sportu	
Zagospodarowanie świetlicy wiejskiej – wykonanie ogrodzenia	2016	2018	60 000,00	36,37 % budżet gminy w tym fundusz sołecki	63,63% fundusze zewnętrzne	
Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej	2014	2018	60 000,00	20%	80% fundusze zewnętrzne	
Zagospodarowanie budynku świetlicy wewnątrz i wyposażenie	2015	2018	200 000,00	20 %	80% fundusze zewnętrzne	
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej	2015	2025	1 000 000,00	20%	80%	
Budowa chodników we wsi Turza Mała i przebudowa dróg (wykonanie wjazdów na posesję z drogi powiatowej przez drogę gminną: Pan Cichocki Andrzej, Pan Szczepański Dariusz, Pani Wasiek Alicja, Pan Szczepański Kazimierz, budowa chodnika od drogi powiatowej „w górkę”, Budowa pętli autobusowej przy skrzyżowaniu drogi gminnej z drogą powiatową (poprawa bezpieczeństwa dzieci)	2016	2020	1 500 000,00	20%	80 % fundusze zewnętrzne	

Rozbudowa oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	2016	2019	1 000 000,00	20%	80%	
Utworzenie świetlicy dla młodzieży w budynku po byłej szkole podstawowej	2016	2020	20 000,00	20%	80% fundusze zewnętrzne	
Prowadzenie świetlicy wiejskiej	2016	2022	70 000,00	50%	50 %	
Budowanie Partnerstwa Lokalnego	2016	2020	50 000	20%	80 % fundusze unijne	
Zagospodarowanie czasu wolnego dla młodzieży	2015	2022	100 000,00	20%	80%	
Wsparcie i rozwój działalności statutowej Stowarzyszenia Kamień Milowy	2015	2022	60 000,00	20%	100%	
Pielęgnacja alei drzew	2016	2017	40 000,00	0,00	100% narodowy fundusz ochrony środowiska	

6. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNE

Obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb wnioskodawcy sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne, zdefiniowany został w ustawie z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jako przestrzeń publiczna.

Przestrzeń publiczna to również obszar, przy którym znajdują się najważniejsze obiekty o znaczeniu społecznym, usługowym i kulturalnym, gdzie mieszkańcy i przyjezdni mają możliwość wzajemnego poznawania się, wymiany poglądów czy integracji.

We wsi Turza Mała takim obszarem jest obszar świetlicy wiejskiej. Tu koncentruje się życie społeczne wsi oraz integracja mieszkańców. Na podkreślenie zasługuje fakt, że budynek świetlicy jest nowy, powstał na przełomie lat 2010-2011. Gmina Płońnica pozyskała w roku 2010 dla wsi Turza Mała środki z Agencji Nieruchomości Rolnych w ramach pomocy terenom po byłych PGR, które umożliwiły adaptację magazynów na nowoczesną świetlicę. Świetlica jest sukcesywnie wyposażana i zagospodarowywana. Pozwalają na to środki funduszu sołectwa wsi. Swoją wkład w zagospodarowanie świetlicy ma także

Stowarzyszenie Kamień Milowy, które zrealizowało „Mały projekt” w ramach PROW 2007-2013 pn. Aktywizacja mieszkańców Turzy Małej poprzez doposażenie i prowadzenie świetlicy wiejskiej. W ramach tego projektu Stowarzyszenie pozyskało środki na wyłożenie płytkami posadzki na powierzchni całej świetlicy oraz na zakup stołów i krzeseł jako wyposażenie świetlicy.

Rysunek 2. Świetlica wiejska w Turzy Małej zaadaptowana z magazynów po byłym PGR

Źródło: Zasoby Urzędu Gminy w Płośnicy

Rysunek 3. Magazyny byłego PGR, które zostały zaadaptowane na świetlicę wiejską

Źródło: Zasoby Urzędu Gminy w Płośnicy

Rysunek 4. Magazyny byłego PGR, które zostały zaadaptowane na świetlicę wiejską

Źródło: Zasoby Urzędu Gminy w Płońnicy